По конфіскаті. — Наклад другий!

Ч. 103. Львів, середа 28 червня 1922. Почтову належність оплачено гуртом. Рік I.

ГРОМАДСЬКИЙ ВІСТНИК

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 1200 М. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 10 фр. фр., Італії 10 лірів, Швайцарії 5 фр. шв., Німеччині 100 марок, Чехословаччині 30 корон ч., Болгарії 60 левів, Румунії 50 лей, Австрії 3000 корон. Зміна адреси 80 марок польських.

ОГОЛОШЕННЯ: Рядок дрібного друку або його місце в рубриці „Оголошення" 75 М., в „Надісланім", в „Оповістках" і некрольоги 150 М. Між новинками і в редакційній части 200 М., на першій стороні 300 М. За дрібні оголошення 20 М від слова; товстим друком подвійно. В неділі і свята 50% дорожче.

Один прим. 50 Мкп.

Виходить о годині 7. рано.

РЕДАКЦІЯ, АДМІНІСТРАЦІЯ й ЕКСПЕДИЦІЯ: ЛЬВІВ, РИНОК ч. 10

ВЕЛИКІ ПРИПАСИ ДО ПОДОРОЖІ ВАЛІЗКИ, СУФРИ, ТОРБИ, НЕСЕСЕРИ і т. п. ПОРУЧАЄ „ЧЕРГА" ЛЬВІВ, вул. ЛЕГІОНІВ 17, БУДИНОК ЗЕМСЬКОГО БАНКУ КРЕДИТОВОГО. ВІДЕНСЬКІ ВИРОБИ! 1587 1—10 ПРОДАЖ ДЕТАЙЛІЧНА І ГУРТОМ!

ЛОЗІР!

Звертається увагу Хв. Управ Кружків УПТ. Виділів „Просвіт" „Вз. Уч. Помочей", і всіх ідейних громадян, особливо молоді, щоби в часі ферій улаштовували на дохід „РІДНОЇ ШКОЛИ" фестини, забави, концерти, амат. представлення, виклади і т. п.

1-6 IX. Головна Управа У. П. Т.

Львів, 27. червня 1922.

Перед німецьким державним переворотом

Убиття німецького міністра заграничних справ д-ра Вальтера Ратенава звернуло увагу всего світа на внутрішні відносини німецької республіки. Від кількох тижнів німецькі монархістичні елементи розвивають незвичайно інтензивну акцію, що має на меті повалити републиканський лад і привернути монархію в Німеччині. Вправді вже одна така проба під проводом Каппа скінчилася невдачно, але з тої пори минуло два роки і монархісти протягом того часу краще підготовилися. Ряд політичних убийств з їхньої руки свідчить, що змагають до своєї цілі не перебираючи в ніяких засобах.

Монархістична організація вкрила густою сіттю цілу Німеччину, доходячи до найдальших її закутків. В її таборі є за малими виїмками офіціяльний корпус „Райхсвери", більша частина офіцерів військово зорганізованої поліції, до них зачисляються тисячі висших адміністраційних урядників, суддів, професорів, а вкінци під їхніми прапорами гуртується величезна більшість академічної молоді. Словом все, що репрезентує здібність до власти, мілітарний досвід і відвагу, находиться сегодня в монархістично-націоналістичній партії.

На днях скінчився процес проти капітана маринарки Кілінгера, обжалуваного о участь в убиттю першого канцлера німецької републики Ерцберґера, і мимо обтяжуючих доказів скінчився увільненням обжалованого. Стверджено, що всі учасники замаху були членами широко розгалуженої тайної організиції С (Consul), що брала також участь в перевороті Каппістів. Централя цеї організації находиться в Мінхені і розпоряджає великими фондами. Взагалі в Баварії монархістичний рух є найсильнійший, розвиваючись головно на підкладі баварського партикуляризму та ворожнечі до „червоної столиці", Берліна. В очах монархістичних Баварців леґальним представником найвисшої влади є не хто инший, тільки наслідник баварського престола Рупрехт, котрого монархісти форсують як кандидата не лише на баварського короля, але навіть німецького цісаря.

Коли опорою монархістів на півдни є Баварія, то на півночи їхньою твердинею є Східна Прусія. Останній побут Гінденбурга тамже був одним ланцюхом монархістичних маніфестацій, в яких брали участь урядники і військо. Всякі, зрештою слабі проби з офіціяльного Берлина припинити ті обходи та паради на місци зліквідовано. Спеціяльно кипить монархістично-мілітаристична агітація в Данціґу, де військові організації, що приняли ріжні невинні назви, зовсім не скривають своїх цілей. Досить згадати, що протекторат над співацьким союзом обняв голосний генерал Маккензен, який перебуває в Штеттіні.

Німецька ліва преса від довшого часу сильно затрівожена монархістичною агітацією і накликує уряд до діла, одначе урядові круги чуються безсильними. Пропаганда за привернення монархії та воєнним реванжом розвивається зовсім свобідно. Соціялістична преса заповідає навіть на 28. червня ц. р. — день підписання версайльського трактату — нову пробу насильного перевороту з боку монархістів. „Фрайгайт", орган незалежних соціялістів, пише про нову ніч св. Вартоломея, яку монархісти мають зробити всім визначнійшим републиканським провідникам... Убиття Ратенава це лиш її прольог.

Найблизша будучність покаже, чи побоювання теперішних правлячих кругів в Німеччині мають основу. Певне те, що сила німецьких монархістів і мілітаристів стягає на себе пильну увагу всіх держав, що завдячують свою могучість або саму екзистенцію версайському трактатови. На основі цего трактату, німецька армія (Reichsherr) має складатися із 100 тисяч людий і має сповняти тільки поліційну службу та охороняти границі. На ділі це найкраща в світі боєва армія, яка через незвичайно елястичну організацію може скоро вирости до міліонової чисельности.

На конференції в липни 1920 р. аліянти позволили Німеччині утворити громадську міліцію, т. зв. Schutzpolizei, що числить 150.000 людий. Німці зробили очевидно з тої міліції сильну боєву армію. Крім того повстали військові формації приватного характеру, які зорганізував співробітник ґен. Людендорфа, Ешеріх, звідки пішла назва „Орґ-еш". Наслідком французьких криків і домагань „орґеши" перемінилися в політично військові товариства, що займаються військовим образуванням молоді. Є ще ріжні технічні організації, що мають невинне завдання — запевнювати функціоновання публичним підприємствам в часі страйків, але вони кождої хвилі можуть перемінитися у військові саперські і технічні відділи.

Організація німецького ґенерального штабу є простійша і куди краща чим перед світовою війною. Начальником німецької армії є тепер ґенерал фон Сект (Seeckt), незвичайно здібна людина, що вже в часі війни мала заступити Людендорфа. Він є автором організації теперішної німецької армії, що є вірним образом давної армії цісарської. Кожда його дивізія це немов комірка, готова розростися, коли надійде слушний час. На образування вояків, фахове та освітне, кладе ґен. Сект найбільший натиск. „Не хочу створити малої армії фахових вояків, — сказав він — але справжніх провідників народу в часі небезпеки". Щоб запобігти евентуальним труднощам при загальній мобілізації, яку версайльський трактат строго заборонив, Німеччина зберегла границі давних територіяльних округів дивізій, так що військова управа зможе, як що буде треба, примінити легко давну мобілізаційну систему.

Серед таких умов лаштуються німецькі монархісти і мілітаристи до нового державного перевороту та заініціювання в Европі ряду далекосяглих подій, вимірених проти порядку, який завели побідні держави версайским трактатом. Міністер Ратенав належав до тих, що намагалися перевести в життя важкі його постанови, і розбурхана монархістична течія змела його одного з перших, що стояли їй на перешкоді.

Платіть партійний податок!!! Посилайте на адресу! „Краєвий Союз Кредитовий" у Львові, Ринок 10., вкл. кн. ч. 5.000. Жертводавці понад 500 мк. будуть оголошені поіменно!!

Анґлійська преса про Сх. Галичину.

Льондон, в червни 1922.

Не тільки у анґлійських щоденниках, але й періодичних анґлійських видавництвах була коментована за послідний час галицька справа.

Найбільш різко осуджує польську займанщицьку політику і найбільш приязно ставиться до наших політичних домагань тижневник „The Nation", з якого шпальт майже не сходило галицьке питання за послідні два місяці. І так н. пр. по приводу недавної польської позички в Анґлії в квоті чотирьох міліонів фунтів стерлінгів „The Nation" пише про відносини анґлійської політики до Польщі.

„Без сумніву замітний зворот на ліпше в наших доволі студених відносинах до сего надто підприємчивого краю. В дечім вигляди Польщі поправились. Її фінанси стали трохи менш романтичними. Її відносини до російського сусіда поправились. Польські промисловці ведуть тепер значні інтереси з Росією і бажають той ринок розвити. З другого боку Польща однак все ще задержує Вильно, загарбане всупереч волі Найвисшої Ради і Союза Народів. П. Скірмунт рівнож сміливо заявляє, що Сх. Галичину муситься признати інтеґральною частиною Польщі. В обох сих краях польська меншість панує над строго поневоленою більшістю, Литовців — в першім, Українців — в другім із значною домішкою жидівського елементу в обох. Описи, які до нас приходять від Українців в Галичині вказують на безнастанний гнет українського елементу польською клясою дідичів. Ми не можемо повірити, щоби Польща видута загарбаними чужими елементами могла удержатись, та бажаючи добра Польщі, обмеженій на свої етнографічні границі, віримо, що ніякий „пакт" в Ґенуї не затвердить границі, яка опирається лиш на насильстві".

З нагоди пакту про перемирє пише тойже тижневник:

„Поки не будуть полагоджені територіяльні питання мапи, пакт про перемирє зостанеться пустою формою... Навіть Франція противиться признанню риської границі. Якщо позволиться Польщі присвоїти собі стільки міліонів не-Поляків, версайльський договір, що не признає ні одного з тих завойованих

Пр. 192|22. В Імени Річипосполитої Польської! Суд окружний карний яко Трибунал пресовий у Львові рішив на внесок Прокураторії Державної, що зміст часописи „Громадський Вістник" ч. 98. з дня 22. червня 1922. в артикулі під наголовками: 1) „Польські ходи під українську Церкву" а) від слів „так під православну" до „правительством", б) межи словами „православних ґерархів" а „в хвилі занепаду", ц) межи словами „руководились вони" до „мотивами церковного характеру", д) межи словами „Української Церкви" а „стає рівночасно". 2) „Українці в Америці" в уступах а) межи словами „не пора" а „протестаційне віче", б) межи словами „один до другого" а „того самого дня" містить в собі єство злочину з § 65 а) зак. карн. узнав доконану в дни 21. червня 1922 року конфіскату за оправдану і зарядив знищення цілого накладу і видав по думці § 493. п. к., заказ дальшого розширювання того друкового письма. Заразом видав наказ відвічальному редакторови тої часописі, щоби се рішення помістив безплатно в найблищім числі і то на першій стороні. Невиконання того наказу потягає за собою наслідки предвиджені в § 21 зак. друк, з 17. грудня 1862 Д. п. л. № 6 ех 1863, а іменно засудження за переступство на гривну до 400 Мп. — Львів, дня 22. червня 1922.

(Підпис нечиткий)

добутків — стане мертвою буквою а російсько-польська війна є питанням кількох місяців, або кількох літ... Можна наперед сказати, що Англія поставиться ворожо до того польського зусилля. Та коли на нього погодиться Франція, тоді її політика за вдержанням версайльського договору, виявиться скомпромітованою, а Польща підпише засуд на свою будуччину".

Непевности міжнародного положення по причині незирішення територіяльних питань присвячує „The Nation" отсі стрічки:

„Півчетверта року після перемиря ми ще не маємо остаточної карти Европи, яка відповідала би дипльоматичним, не говорячи вже про моральні вимоги. Від Чорного моря по Балтик нема границі, на яку загально всі годилися би. Хоч аліянти згодились на се, що Румунія загарбала Бесарабію, то Росія запротестувала проти сего воєнного кроку на самім початку ґенуенської конференції. Окупація Сх. Галичини Польщею є протизаконна і що найбільше провізорична. Теперішня східна границя з Росією, хоч Росія пристала на неї під грозою непевної кампанії з Вранглем, є насмі хом з прінціпу національности. Ніяка держава, навіть Франція, не годиться на неї, ані її не ґварантує. Гіршим ще приміром є справа Вильна, загарбаного Польщею і задержаного в супереч волі Найвисшої Ради і Союза Народів. Лихо не тільки в тім, що Польща держить територію заселену тільки польською меншістю. Вона держить її з розмислом, для економічного відмеження Німеччини від Росії, а отсе надужиття ярко характеризується фактом, що хоч Німеччина побудувала сеї зими значне число льокомотив для Росії, отсі льокомотиви все ще ждуть на розтаяння леду і відновлення руху на Неві, бо було би небезпечно посилати їх сухопутю через два польські коридори. Дальше, важний порт Мемель, хоч втрачений для Німеччини, все ще остає неприділеною „мертвою полосою" і загально удержується підозріння, що Французи держать його, щоби дати його Польщі. Вкінці границі трьох балтійських держав, хоч не насувають ніяких серіозних питань, все ще не „признані". У всіх сих случаях нема вповні правних границь, а в деяких случаях принятий стан істнуючий (status quo). На кінець приходить справа Туреччини в Европі, де границі не можуть бути признаними, поки не скінчиться грецько-турецька війна та севрський мир не буде заступлений чимсь красшим".

Пані Devereux (Француженка) написала недавно тому книжку п. з. „La Pologne rendissante". Авторка — приятелька Польщі, теперішної відродженої Польщі, і її книжка — писаний вислів тої приязни. У своїй критиці згаданого твору пише „Times Literary Suplement":

„Після відновлення Польщі, яка роля судилась тій країні? Багато людей думає, що найкрасшим завданнєм її і найбільш користним для неї як і для Европи було би, щоби вона стала Польщею чисто польською, державою миролюбивою, без амбіцій, побудованою на взір Бельгії або Данії. Инші завдають її ролю противну: вона малася би стати так як у своїй минувшині, великою державою, змагаючою до поширення своєї території, так щоби могла бути достаточною барієрою між Росією і Німеччиною".

В дальшім своїм критичнім огляді автор дорікає пані Devereux, що вона спирається у своїх поглядах на польську політику тільки на польських інформаціях, кінчаючи отсею увагою: „Смішно, як се робить пані Devereux, приписувати всякий опір проти польських претенсій інтересам німецьким — як от в Східній Галичині, Литві або Білоруси.

„News of the World" торкаєсь тих самих тем у своїй статі про німецько-російський договір з Рапалльо. Добачуючи в нім справжню небезпеку для европейського мира автор статі пише:

„Ясно, що Німці працюють над тим, щоби зорґанізувати німецьку армію так, аби вона була готова на всяку евентуальність. Вони невдоволені розвязкою польського питання і покористуються першою нагодою, щоби відібрати частину того, що втратили. Як прийде година, що вони будуть почувати себе доволі сильними, то претекст знайдеться в случаю потреби. У своїм безумстві, щоби заволодіти Вильною, Поляки обернули проти себе Литовців. Росія теж не є приятелькою Варшави. Східна Галичина не любить Польщі. Проти такої комбінації неприятелів обєднаних ріжними мотивами, найбільший оптимізм не присудить Польщі довгого життя. А преці Польщі призначено договором версайським дуже важну ролю у Східній Европі. Вона мала бути помічною Франції і антанті, щоби вдержати постійність відносин на континенті і світовий мир. Серед всіх тих плянів на далеку мету російсько-німецьке зближення являється фактором новим і необчислимим".

Присилайте складки на пресовий фонд на кн. ч. 30.000 в Союзі Кредитовім, Львів, — — — Ринок 10. — — —

По вбивстві Ратенауа.

Голоси французької преси.

Французька преса, обговорюючи справу вбивства Ратенава, зазначує згідно, що вбивство це є одним з ряду політичних убивств, доконаних у Німеччині від хвилі покінчення війни, а саме вбивств Курта Айхнера, Лібкнехта, Рози Люксембурґ і Ерцберґера. „Журналь д' Деба" зазначує, що перед політичним здефініюванням нового вбивства слід би довідатися, хто його виновники. Вбивство це поважно комплікує положення, бо всіх по черзі німецьких державних мужів, які заявляються менше або більше щиро приклонниками виконання договору — вбивається.

Заява Гельферіха.

Податкова комісія радила дальше над законопроєктом про примусову позичку. Підчас промови націоналіста Гельферіха наспіла вістка про вбивство Ратенава. Соціялісти кричали: Ви убийник, ось наслідки вашої вчорашньої промови. В своїй промові Гельферіх заявив: Монархія в Німеччині це ціль нашої будучини.

Демонстраційне поведення соц. дем. послів в Райхстаґу.

На недільнім засіданню Райхстаґу, представники всіх сторонництв гостро осудили замах довершений на особі Ратенава. Дійшло до гострого конфлікту між радикалами і соц. демократами. В часі промови представника консерватистів опустили соц. демократи серед протестів салю засідань. Державний канцлер заявив, що уряд зіпреться на робітничій клясі.

Накликування до страйку.

Зі всіх міст Німеччини доносять про накликування робітників до страйку як протест проти замаху на особу Ратенава.

Зложення кондоленцій.

Папський нунцій в Берліні Начелі, декан дипльоматичного тіла і представники дипльоматії зложили кондоленцію з приводу вбивства Ратенава.

Проклямація нім. демократів.

Німецька демократична партія, як також виділ німецької центрової партії проголосили проклямацію, де заповідають як найгострійшу боротьбу зі всіми ворожими, протидержавними елементами.

Один міліон нагороди за викриття вбивця.

Берлінська поліція підвисшила суму нагороди за викриття вбивця Ратенава до висоти 1 міліона нім. марок.

„Чи істнують в Німеччині республиканці"?

В звязку з вбивством Ратенава, стверджує „Ексцельзіор", що від часу розброєння всі злочини довершені на політичному підкладі через скрайну лівицю, зістали строго покарані, підчас коли з 316 злочинів довершених через правицю покарано тільки 6.

Д-Р ВАСИЛЬ ЩУРАТ.

КУЛІШ — КУЛІШЕМ.

(Продовження).

Артистичну міру в осуді православного духовенства зберіг Куліш і тим способом, що найдрастичнійші вислови вложив не в уста християн, що разилоб нас, але в уста ісповідників магомеданства, і то таких, у яких не брак симпатії для православного козацтва.

У вислові Кантемира, хоч і як безпощаднім, відчуваєм найкраще ту артистичну міру, яка нас приєднує для нього.

О божевільна Русь! Який би з тебе
Великий світ постав серед народів,
Колиб у темній темряві у тебе
Сліпорожденний піп не верховодив,
І розуму твойму богами не зашкодив!

Осуджує остро православного попа Турчин, — се в порядку; осуджує він Русь, називаючи її хвилево божевільною, але й не замикаючи очий на її природну вартість, — се дуже сильна ілюзія обєктивности; одним і другим Кантемир бере нас, підбиває нас. Ми з його думкою мимохіть погоджуємося. А погодившися з нею, приймаємо з готовою вже диспозицією до приняття подібних думок ще острійші вислови Кантемира, в роді такого:

Попи, се все попи таке в вас коять,
Що рідний брат не хоче знати брата,
Що люде в Бога людям смерти молять
І дивляться на нього, як на ката...

Тут, колиб нам навіть схотілось всеперечатися, не позволять нам показані поетом факти. Факт, що Левко Кочубей є рідним братом Кантемира, а розділила їх ріжниця віри; факт, що Маруся є рідною донькою попаді, а розділила їх духово ріжниця в поглядах на віру. І наслідком того ми вже не дуже дивуємося, коли й сам поет, Куліш, за Кантемиром собіж повтаряє:

Лях, Москаль, Татарин, Турчин,
Се все наше браттє:
Розлучило нас попівське
Навісне завзяттє.

Впрочім вникаючи в суть цеї основної Кулішевої гадки, ми жерело її знайдемо не деінде, а виключно в фільософії природи і в звязаній з нею релігії любови. Сам Куліш нам потверджує се, коли невідрадний стан України козацького часу приписує упадкови релігії любови:

Релігія любви тут обернулась
В релігію ненависти гидкої,
І в темнім богомільстві злість проснулась
Варязької старовини страшної,
Як ми Болгарію в крові топили,
На кіллє полонян своїх стромляли,
А з наших черепів ковші робили
І на костях крівавих пирували —
Герої, що себе тиранством прославляли

Куліш зовсім щиро раз у раз обурюється на зневаженнє релігії любови, на нарушеннє світового закона любови т. є. на нарушення вічної гармонії світа, при якій людину „тихий ангел крильми стиха осіняє":

І всі віри тій людині
Приступні здаються:
Теплі сльози милосердя
В неї з серця ллються.

Нарушення гармонії світа актами ненависти Куліш уважає образою самого Бога. Імяж Бога між людьми тільки так довго святиться, як довго між ними панує любов, як довго удержувана нею гармонія світа звеселяє нас. Дає цему вислів ангел, прилітаючи з землі на небо та витаючи трижди Трисвятого:

„Як гармонія поету
Серце звеселяє,
Від Твого святого світу
Дух його сияє:
Так імя Твоє велике
Між людьми святиться,
Що любов пречиста в серці
Без кінця таїться".

Поетова гармонія, святий світ божого Духа, любов — означають одно й те саме. У Спіноци знайшлась би на означеннє того самого ще „музика сфер". Не тільки у Спіноци. Музику сфер ми знаходимо в багатьох поетів захоплених його впливом. Знаходимо і в Куліша, і в Кулішевій „Марусі Богуславці". Тут ця музика сфер грає над українськими степами.

Над степами сонце сяє,
Вітер подихає,
Подихає, мов на кобзі
Тихострунній грає.
Поначіплювано густо
Струни золотії
На степи, балки з річками
На яри крутії.
Сяє сонце, вітер віє
Тирсу нахиляє,
До струни струна на кобзі
Стиха промовляє.

Ця степова музика сфер чутна для поета, зрозуміла для серця, хоч трудна до висловлення. Вона промовляє щось невимовне, вона надихає серце святими почуваннями:

І возносить його в гору
Від земного лона,
Мов крилаті духи-коні
Бога Аполлона,
Щоб споглянуло з під [неба
На житейське море,
Де, мов филя яру филю,
Віра віру боре;
І широкої набралось
Під небом свободи,
Що безумство витісняє
З людської природи;
І поезії натхненнєм
Праведним сповнилось,
До всіх вір і всіх язиків
Рівно прихилилось.

Так виразного сліду безперечного впливу спіноцизму не можнаб хиба ніяк пересліпити ознакомленому хоч би найповерховнійше з етикою Спіноци. Закон вселенної, любов, що опановує цілу природу, а виявляється в гармонії, в музиці сфер і дає людині з себе взір, як що вона хоче осягнути на землі лад, мир і щастє — цеж помисли не Кулішеві, це помисли Спіноци.

(Продовження буде.)

Памятайте про пресовий фонд „Громадського Вістника"! — Жертви проситься слати до Краєвого Союза Кредитового у Львові (Ринок ч. 10.) на біжучий рахунок „Громадського Вістника".

НЕ ТРЕБА УЖИВАТИ ЧУЖИХ ТУТОК,
бо маємо свої рідні з ватою назви
„ОКСАНА“
виробу першої якости.
Замовляти у СОЮЗНІМ БАЗАРІ Львів Руська 20.
Часть зиску йде на фонд українських інвалідів
XII. 1—4

„Пті Парізієн“ замічує, що Франція стверджуючи слабу реакцію републиканців проти вчинків монархістів, питає занепокоєна, чи істнують в Німеччині републиканці? Денник додає, що проклямація канцлера Вірта вказує „на повагу хвилі і стверджує, що від становища, яке займе державний канцлер, залежить становище союзників, котрі ждуть вчинків а не слів.

„Матен“ пише, що Франція не могла би згодитися на істнування тайних організацій, що усувають по черзі німецьких державних мужів, котрі є приклонниками угодової політики зглядом Франції.

Прочував добре.

З Бордо доносять: В розмові з денникарями замітив Люшер, що Ратенав, ведучи з ним переговори у Вісбадені, сказав на вістку про смерть Еоцбергера таке: „Тепер черга на мене“. Прочував добре.

З польських справ.

Новий кандидат на прем'єра.

Начальник польської держави прислав на руки маршалка польського сойму письмо, в якому представляє соймови свого кандидата на премієра, яким є місто посадник Варшави Артур Слівіньскі. В свойому письмі зазначує Пілсудскі, що прінціяльне питання дотичного місця конституції про десигнування премієра остає непорішеним аж до всесторонного розглянення, поки що одначе, керуючись державною конечністю, він представляє кандидата на премієра, який повинен порозумітися з партіями. Від будучого премієра вимагає Пілсудскі тільки льояльности, яка має уможливити йому репрезентацію держави на зовні і внутрі.

Furor iudaicus.

„Ґазета Варшавска“ доносить не без обявів панічного переляку: „Від якогось часу тривають у Варшаві довірочні наради найвизначнійших жидівських діячів з цілої польської держави над реалізацією пляну, начеркненого Жидами в Льондоні, в справі цілковитого опанування економічного життя в Польщі.

На повищу ціль пожертвували світові жидівські організації суму, яка перечислена на польську валюту виносить около 100 міліярдів марок“.

Віддають в аренду.

Польська преса доносить, що міністерство залізниць виготовило плян уздоровлення польської фінансово залізничої господарки. Плян полягає передовсім на віддачі в аренду польських залізниць приватним заграничним підприємцям та значній редукції персоналу, (тут в першій мірі будуть „узгляднені“ Українці — прим. Ред.). Має наступити також підвижка цін білетів. Як бачимо, починає вже дещо переходити в руки... Варягів.

Присилайте жертви на будову памятника ІВАНА ФРАНКА до Краєвого Союза Кредитового Львів, Ринок 10., ч. вкл. кн. 40.000.

Вимовний документ.

Припинення діяльности „Комітету Допомоги Голодній Україні.“

В останнім (102) числі нашого часопису оголосили ми повний текст розпорядку теперішних шкільних властей, яким взивається управителів усіх шкіл в краю, щоби вони енергічно занялися допомоговою акцією в користь Поляків, жертв голоду в Росії, яку веде „Polski Komitet Pomocy ofiarom głodu w Rosji.“

Цей розпорядок видала т. зв. кураторія львівського шкільного округа дня 5. мая ц. р. В місяць пізнійше польські адміністраційні власти заборонили українському учительству занятися подібною акцією в користь голодуючих на В. Україні.

Сьогодня одержали ми копію нового вимовного документу львівської дирекції поліції, яким припинено діяльність українського „Комітету Допомоги Голодуючій Україні“. Він звучить:

Дирекція поліції у Львові.
ч. 2611|II. р. 22.
Львів, дня 23. червня 1922 р.
До
ВП. Основателів „Комітету Допомоги Голодуючій Україні“ на руки п. д-ра Кирила Студинського у Львові, вул. Хмельовського.

На внесене тут зголошення про основання „Комітету Допомоги Голодуючій Україні“ — Дирекція Поліції повідомляє ВП. Основателів по думці рескрипту Львівського Воєвідства Вид. през. з дня 11. червня 1922 р. ч. 13221|?22, що комітет цей буде міг розвинути намірену діяльність о скільки завяжеться як стоваришення по думці постанов закона з дня 15. падолиста 1867 р. дзд. ч. 134 та по затвердженню статута Воєвідством дістане дозвіл на переведення акції збірок.

Дирекція Поліції взиває проте ВП. Основателів до предложення статута так центрального комітету як і місцевих комітетів в 5 примірниках відповідаючим постановам § 4 наведеного закону з тим, що статут має містити постанову зазначуючу діяльність стоваришення як часову, значить, що стоваришення по сповненню свого завдання мусить бути розвязане.

Вкінци звертає Дирекція Поліції увагу, що аж до часу доповнення цих услівій не може комітет розвивати акції під загрозою правних наслідків на случай не примінення до цего розпорядження.

Директор Поліції
Reinlender.

Школи в Долині.

Дуже немилу новину вичитав я в „Гром. Вістнику“ ч. 87, що „Школи УПТ. в Долині в небезпеці“. Справді годі навіть припускати, щоби Долинщина, повіт найпростірнійший в цілій бувшій Австрії не то в Галичині, не спромігся одиноку рідну школу (народню і ґімназію) в повіті утримати при життю! Невжеж належить він до тих частин нашої нещасливої країни, де всяка наша, колись так рухлива інтеліґенція по селах, тепер спить блаженним сном, а на всякі письма з Комітету чи кружка УПТ. відгукується стереотипно: „Відсилаю вам прислану лісту на добровільні датки на Рідну Школу, бо я не мав часу такими річами займатися“. Невжеж поглухла наша свідома суспільність на поклик, що в „Школі наша будучність“, невжеж заживає вона житям з перед 200 літ! Сумна річ, але дійсна! Наше селянство сьогодня не без гроша, але потрібує принуки, потрібує і поуки про вагу рідної школи, а де того нема, там дітвора марнується, бо батьки тепер дбають радше про матеріяльну чим моральну користь!

Про ґімназію в Долині мав я нагоду дізнатися від міродайних осіб тай від самого д-ра Левицького, що з рамени Кураторії люстрував її сього року, що се одинока зпоміж усіх прив. українських ґімназій, що може бути і своїм уладженням і молодіжю і учителями і вислідом їх праці, взірцем навіть для державних ґімназій! Одну хибу лише має, що на само місто Долину і на повіт вона рішучо за малу виказує фреквенцію, в чім лежить вина як раз самої суспільности, а головно свідомого громадянства!

І справді годі припускати, щоб приміром, як мені оповідано, в V. клясі було 6 Українців а 6 Жидів, що безперечно за собою мусить потягнути ліквідацію такої кляси, бо вона рішучо не може себе оплатити! Щоб ґімназія розвивалася і не журилась про своє матеріяльне єство вання, мусять низші кляси бути численні, а особливо подбати би, щоби I. кляса мала два відділи, а тоді висша ґімназія може справді бути забезпечена і під оглядом матеріяльним і моральним, бо Головна Управа УПТ. у Львові могла би, в разі потреби, подбати у Кураторії о право прилюдности на висші кляси, а навіть на цілу ґімназію, або евентуально приділивши відповідні учительські сили сама переводити іспити зрілости. (При іспитах в державних ґімназіях українські професори занадто перечищують учеників з прив. українських ґімназій).

Тож гадаю, що задачею Головної Управи є рішучо не дати упасти тим школам, що сьогодня так гар-

МИКОЛА ГОЛУБЕЦЬ.

УКРАЇНСЬКА МИСТЕЦЬКА ВИСТАВКА.

VII.

Інтересно завважити, що хоч виставка заскочила непідготованими майже усіх її учасників, з яких одні були примушені дати річи старші, а другі обмежилися до кількох дрібних і односторонних експонатів, то Ковжун найшов в собі стільки енергії, щоб показати себе можливо повно. І тільки тій рідкій енергії завдячуємо факт, що стінка Ковжуна помимо спільного, опреділено ґрафічного знаменника, представляється так многогранно. Очевидно переважає однотонна чорнобіла ґрафіка, але в її рамках маємо ледве не все, що цікавить і непокоїть цього нервозно-рухливого артиста. Від ідилічного „українського пейсажу“ до заклятого в кубічні форми „заліза-бетону“ фабричного міста, від стилізованого „натюрморту“ до стилевого, ґрафічного жанру в роді „Мамая“ Усе тут зведено до площі і лінії, яких взаїмновідношенням оперує Ковжун аж до можливого максімум ефекту. А коли артистови здається той чи другий „сюжет“ особливо інтересним, гідним степенування ефекту при допомозі більшої скількости тонів, тоді він творить прекрасну, майже японську в свойому характері і прецизії ґрафіку, як от „Життя“. Звичайно, зазначення льокального кольору степенує враження ґрафіки, як це бачимо прим. у Бутовича, але тут ріжноманітність ужитих тонів стає метою самою в собі, не доповнює, а органічно єднається з заложенням композиції. І тільки в даному випадку можна артистови вживати красок не „льокальних“ в реалістичному розумінню цього слова, а абстрактних на рівні з формами самої композиції. Як Ковжун-ґрафік трактує природу, коли захоче нею покористуватися, можемо побачити з його акварельних і олійних етюдів, де кольорова пляма підчинена лініям різко зазначеного контуру, стає на межі поміж реалістикою а стилізацією. Інтересними з того погляду є його більша композиція краскових плям і контурів. „Вітряк“ та спроба кольорованої ґрафіки „По першій крові“.

Поруч Ковжуна найшло собі місце ще двох українських ґрафіків, а саме Микола Бутович і Володимир Січинський.

Перший з них показав три кольорові ґрафіки з задуманої серії переписних листків, в яких малоб бути зілюстроване наше минуле в постатях типових представників його побуту. На виставці побачили ми поки що тільки „Генерального писаря“, „Козака-бандурника“ та „Учнів військової екзерсіції“. І дивлючись на ті безумовно талановиті і з великим почуттям стилю виконані спроби, ми поневолі нагадуємо собі анальоґічне зусилля патріярха українського національного мистецтва — Васильківського. Перед нашими очима виринають постаті нашого давно-минулого, відтворені Васильківським на основі старих актів, портретів, історичних дослідів і т. д.

І ось вам — двох українських артистів, оживлених одною ідеєю, а які ріжниці в їхніх дорогах. Васильківський творить свої історично-побутові постаті в дусі сучасного йому археольоґічного реалізму, Бутович шукає за духом давно минулого часу в стилю даної епохи.

І коли нині приходиться нам дякувати Васильківському за щасливу ініціятиву, то Бутовича слід піддержати на його шляху, за смак і почуття стилю виявлені в його трьох скромних розмірами ґрафіках.

Дорогою в глибину старої української культури іде в парі з Холодним, Ковжуном і Бутовичем, молодий студент архітектури, син відомого українського археольоґа — Володимир Січинський. Кромі архитектурних проєктів намогильних хрестів і „фігур“, показав нам Січинський проєкти стилізованих ініціялів, заголовних карт, заставок, екслібрісів та печаток. Археольоґічна строгість, з якою він відноситься до памятників нашого старого ґрафічного мистецтва, спинює його розмах і відбирає відвагу користуватися ними як сирим тільки матеріялом, відвагу, яку ми завважили у Ковжуна чи Бутовича. Тим певніще за те задержується в нього чистота стилю, яка наближує його праці до характеру ґрафічних праць Василя Кричевського.

Скарбами української народньої орнаментики та богацтвом її кольорів, покористувався в своїх декоративно-костюмових проєктах учень Української Академії Мистецтв Кость Елева.

Вистане порівняти його акварелі з акварелями компонованими на цюж тему п. Морською-Загаровою.

но представляються, а подбати о їх матеріяльну сторону всякими способами, що можна осягнути тільки централізацією Каси Кружків, евентуально шкільних повітових комітетів, утворити центральну у Львові Касу на удержання усіх краєвих українських приватних шкіл, куди слали би датки усі повіти та усе свідоме краєве і заграничне громадянство. Інакше шкільництво наше уляже зредукованню під впливом місцевої байдужої тепер інтелігенції, як було слушно піднесено в „Гром. Вістнику", а головно тепер добре ситуованої, але індеферентної сільської інтелігенції, на яку складаються переважно священники і учителі, а яка має час і нагоду бодай приготовити дітей до вступного іспиту до гімназії.

А вжеж само долинське міщанство повинно взяти собі примір з других міст, як Яворів, тай подумати над будучностю своїх дітей! Годі використовувати дитину як робучу силу в господарстві, а не дати помочи, щоб вона, маючи в місці школу, не користала з висших наук! Нехай скінчить 2, 3 кляси гімназійні, коли має остати на господарстві, а тоді з таким господарем кождий буде інакше поводитись, чим з темним-неуком! Долинське міщанство не є таке вбоге, як яворівське, тільки брак йому освідомляючої принуки до добрих патріотичних вчинків. Української образованої інтелігенції в самому місті є дуже мале число, бо по урядах займають місця люде иншої народности, або з незвісних близше причин, доволі індеферентні для такої преважної народньої справи, як єствовання рідної школи. Тому і инші повітові товариства за слабо виконують свою задачу а деякі таки сплять, — сплять як наша „пяна правда"! Та чей прокинуться бодай ті, що лише на хвилю ослабли духом через зневіру у красшу будучність, а будучність наша віддана нам таки у власні руки. Як чоловік є сам ковалем свого щастя, своєї будучности, так повіт, так народ є тим ковалем своєї грядучої долі, пошани і слави серед культурних народів. Хто не хоче бути наймитом у чужого пана, мусить учитись сам панувати, народ, що не має бути робучою машиною-наймитом другого народу, мусить дбати про власну науку, про рідну школу, яка одинока дає право вступу між культурні народи, дає силу стати паном і газдою на своїй рідній землиці!

Памятаймож на се заєдно!

Глаголь.

При зміні адреси просимо не забувати подати і попередну свою адресу.

РІЖНІ ВІСТИ.

Бійка в чеськім парляменті.

Дня 24. червня прийшло в чеськім парляменті до бійки між чеськими і німецькими послами. Маршалок Томашек відібрав німецькому послови Юнгови голос і казав йому, опустити салю. Цей не хотів зійти з трибуни, а тоді Томашек візвав поліцію. В часі коли Юнга виводили зі салі, пішли посли на кулаки, в бійці ранено кількох німецьких послів. Посол Льодґеман запротестував проти відібрання Юнґови голосу й проти введення поліції на салю, по чім всі Німці опустили салю. За ними вийшли й Словаки.

Після вбивства марш. Вільсона.

Як доносять з Льондону, убийників Вілсона віддано під суд. Поліція має письмо, в котрому є точно опрацюваний плян заговору проти кількох визначних одиниць. Тому пороблено всякі заходи обережности, які мають на меті оборону життя міністрів і инших визначних людей.

Тіло марш. Вілсона зложиться в соборі св. Павла. Похорон з усякими військовими почестями назначений на 26. ц. м.

В звязку з убивством маршала Вільсона арештовано 17 мущин і 1 жінку. Найдено при них бомби. З числа арештованих 12 осіб випущено на волю.

Італійська королівська пара виїхала з Копенгаґи.

Авас доносить, що італійська королівська пара покинула Копенгагу. Сканцер їде до Англії через Гамбург.

Італія старається ... почати новий договір із совітами.

З париських політичних колах кружляють чутки, що Італія буде старатися навязати переговори з совітами в справі договору, який має заступити договір з Рапальо, відкинений правительством совітів. Проєкт договору зі сторони Італії взоруватиметься на російсько-чеському договорі.

Право виповідання війни перенесено на італійський парлямент.

Італійська комісія для загран. справ прийняла внесення відносно перенесення права виповідання війни і заключування мира з корони на парлямент.

Запевнення недуги Чічеріна.

Радіо з Ганноверу подає: Інформації з автентичних жерел заперечують чутки, начеб Чічерін з дипльоматичних причин, або наслідком недуги мав бути відкликаний, або сам хотів зістати амбасадором в Берліні, або що його самого мав би заступити Радек. Продовжування побуту Чічеріна в Берліні є в звязку з приготуваннями до гаґської конференції та з переговорами з заступниками коаліції і Німеччини. Чічерін має за два тижні відїхати до Москви, щоби там знову обняти управу комісаріяту для закордонних справ.

Спорна мадярсько-румунсько-югославянської границі.

Рада амбасадорів предложила Раді Союза Народів, щоби на своєму найблищому засіданню розглянула внесення граничної комісії в справі мадярсько-румунської і мадярсько-югославянської границі.

З процесу проти есерів.

Оборонці в процесі проти есерів Лібкнехт і Розенфельд, котрі повернули до Берліна, подають в часописах подробиці зі свойого побуту в Москві. Зазначують, що на початку розправи повідомлено їх, що ходить тут про клясовий суд і що тому буде виконана клясова справедливість. Дальше повідомлено їх, що берлінський договір признано неважним. Оба оборонці заявляють, що після перестудіювання акту обжалування дійшли до переконання, що не може бути бесіди про доказання вини обжалованим, котрим одначе грозить кара смерти.

Американська поміч Росії.

„Дейли Експрес" доносить з Ню Йорку: Гувер заповів, що ратункову акцію для Росії обмежиться від дня 1. вересня, себто від реченця жнив у Росії. Відживлювання дітей буде продовжуватися до 1. січня.

Корабельна комунікація між Зед. Державами і Росією.

Райтер доносить з Ню Йорку: Тутешнє бюро „Гвайт Стар Лайн" звідомляє, що совітське правительство дало концесію на заведення корабельної служби між Зед. Державами і Росією. В Москві отвориться продажу білетів подорожі між Зед. Державами і Росією.

Викриття складу оружжя для совітів.

З Парижа доносять, що біля Ліль викрила поліція великий склад оружжя. Оружжє це доставлено до Франції дорогою контрабанди при помочи англійських літаків і бельгійських автомобілів. Оружжє це в здемонтованому стані експедіовано через Париж до Марсилії. Там найдено крісси сист. Мавзера і скрині по крісах. На основі деяких вказівок можна було догадуватися, що найдене оружя було призначене для совітського війська. Загальна вага найденого оружя доходить 25.000 кг.

ДАЙТЕ ПРАЦЮ
УКРАЇНСЬКИМ ІНВАЛІДАМ
ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ
„Союза Українських Інвалідів"
Львів, Руська ч. 3. II
Один уділ 1000 Мп, — вписове 100 Мп
XXI 1—7

Поміч голодній Україні.

Як пересилати живність на Україну для голодних? Два американські бюра, що ґварантують за пересилку живности, зовуться „Ara" (American Relief Administration) і Комітет міжнародного Черв. Креста д-ра Нанзена. Віденський, український Комітет допомоги Україні, повідомляє нас, що його посилки дійшли до рук призначення. Пересилкою займалися оба згадані бюра. Бюро „Ara" (у Львові: адреса Коперника 9.) приймає тільки 10 долярові посилки і висилає за них паї, в котрих містяться 50 англ. фунтів білої муки, 25 ф. рижу, 10 ф. кокосового олію, 10 ф. цукру, 3 ф. чаю, 20 коробок молока. Вартість такої посилки 7½ доляра, отже 25% посилки застерігає собі „Ara" на поживу для дітий. Бюро Нанзена (Banque de Commerce de Varsovie-Варшава) висилає дводолярові посилки (для приватних людий) а 5 і 10 долярові для груп осіб, або добродійних інституцій). За два доляри дістає адресат 14 ф. муки, 2 ф. товщу, 2 ф. цукру, 400 гр. чаю, 4 коробки молока, за пять долярів: 35 ф. муки, 5 ф. товщу, 5 ф. цукру, 2 ф. чаю, 10 короб. молока, за десять долярів: 70 ф. муки, 10 ф. товщу, 10 ф. цукру, 4 ф. чаю і 20 короб. молока. Краєвий Комітет допомоги „Гол. Україні" готов приймати готівку в долярах від приватних осіб і пересилати їх через згадані бюра у Відни, одначе мусить мати докладну адресу того, що висилає, (імя, призвище, улиця, місцевість, повіт, ґубернія, зглядно край) і таку саму адресу того, що посилку має дістати.

На книжочку „Дністра" ч. 13.380 „Голодній Україні" вплинуло по день 23. червня 10 655.271 мп. (десять міліонів, шістьсот пятдесять пять тисяч, 271 мп.), на книжочку Краєвого Союза Кредитового Львів, Ринок ч. 10, кн. ч. 6544 зложила адміністрація „Гром. Вістника" гроші переслані через її руки в квоті 515.524 мп. В тій самій фінансовій інституції отворено конто в другій книжочці ч. 6550, на котру зібрано квоту 89.000 мп.

Львівське Воєвідство заборонює збірки на допомогу „Гол. Україні", жадаючи основання статутового Товариства. Против рішення Воєвідства Комітет вносить рекурс до Мін. справ внутрішних у Варшаві. Ся заборона видана в хвилі, коли польські комітети у Львові та всіх провінціяльних містах без перепон дістають дозвіл і просто не дають перейти переходням через вулицю та домагаються складок. Українське громадянство зрозуміло вагу хвилі та потребу помочи „Голодній Україні" і складає добровільно свої датки в „Дністрі", „Краєвім Союзі Кредитовім" у Львові та наших повітових інституціях. Нема сумніву, що кождий громадянин, кожде село сповнили, або сповнять свій народний обовязок. Замітне, що бідні робітники вложили по 1000, або більше марок. З них повинні брати собі примір заможні люди. Комітет переведе докладну статистику всіх жертводавців, сіл, міст та місточок, які зложили дари і оповістить свої помічання по часописах. Рескрипт „Львівського Воєвідства" подаємо в повній формі:

шоб переконатися, скільки в них опреділено індівідуального і сильного, абстратуючи від самої техніки рисунку — певного і здецидованого. Жаль тільки, що умови моменту не позволили нам побачить праць того артиста з поза рамок того будь щобудь обмеженого і условного завдання.

Прямим і гідним нащадком геніяльного Врубеля виявився Василь Крижанівський. Знаючи артиста особисто, я й не дивуюсь його залежности від Врубеля, того вітхненого пошукувача стилю, що літами просиджував над завданням, якого божеське обявлення осліплювало його в момент одної ночі, щоб потім кинути палітру і піти слідом танечниці з мандрівного цирку. Прочитуючи біографії Врубеля я так і бачу як паралельно укладалися дороги життя того артиста до доріг, якими по волі чи по неволі іде Крижанівський. Але таксамо як немає двох перлин роси однакових, так не має двох однакових індівідуальностий. В картинах Крижанівського висовується Врубель на перший плян, це правда, але на другому мерехтить щось, що хоч поки що тільки з легка зазначене, братиме з дня на день верх над чужиною, поки перед нами не стане Крижанівський і не скаже голосно: „Це я!" Трудно писати про експонати Зиновія Подушка, яких маємо на виставці три, раз вони попали сюди припадково. Всеж таки з тих тонких рисунків, не призначених на виставку, вихилюється обличе артиста зі смаком і добре виробленою технікою. Зачуваємо, що артист, перебуваючи тепер в Лодзі, готується до збірної виставки своїх праць, яку, дасть Біг, побачимо у Львові в осені.

Кінчаючи мої замітки про малярство на нашій виставці, не можу поминути мовчанкою акварель Олександра Харькова та одної пейсажної студії Ярослави Стефановичівної. Зі скромних рамок цих експонатів виглядає любов до мистецтва, яку для добра мистецької культури не можна оставити облогом.

Всі матеріяли, призначені до „Жіночого Вістника", проситься надсилати на адресу: О. Корецева, — Львів, Хмельовського 15.

МАЛИ ФЕЙЛСТОН.

З дороги життя

Ґастрономія

Про цей відомий факт згадується майже в кожному підручнику геольогії.

Учасники російської вченої експедиції під час дослідження північних країв Сибіру одного разу помітили, що ескімоські собаки, на яких вони їздили, забралися в якусь ледову діру і ніяк їх не можна було звідти викликати. Виявилося, що пси знайшли в снігах замерзлого мамута і гризли його мясо. Тіло мамута так добре збереглося, що учасники експедиції відкраяли від нього

го шматок мяса і зготували собі сніданок.

Уявляю собі після цього сальон петербурських ґастрономів, куди вперше по приїзді з Сибіру завітав якийсь із учасників ученої експедиції.

— Знаєте панове, мені якось довелося їсти підливу з соловячих язичків. Річ знаменита! — заявляє один з ґастрономів.

— Е-е, що там соловячі язички! — вихвалюється другий. — Я їв на острові Суматрі котлети з павухових ніжок. Хто їв щось подібне?

— Ви так гадаєте? — вставляє третій.—Нікому з вас і в сні не бачилося те, що мав я нагоду їсти, перебуваючи на Яві. Я їв яєшню з жовтків мурашачих яєць. Мій кухар...

— Усе те ніщо в порівнанню з тим, що довелося мені їсти, коли я був з експедицією на півночі Сибіру, —урочисто заявляє член експедиції. — жадна з кухарських книжок не згадує про цю потраву і — запевняю вас—жаден із вас, панове, ніде й ніколи цього не спробує. Я їв печеню з мамутового мяса. Так, так — печеню зі справжнього мамутового мяса...

Всі оголомшені. Враження кольосальне. Рекорд побитий.

Деж пак: мамутова печеня в 20 віці!

Усі із завдрістю дивились на „щасливця".

А коли він проходив вулицею, на нього вказували пальцями і говорили:

— Про цю матутову печеню вгадується в підручниках по ґеольоґії —

* * *

А про це згадується в кождому слі усіх ґазет нашого часу.

Люде багатої, плодючої України, країни молочних рік і меду, країни, що годувала хлібом цілу Европу, щоби не вмерти з голоду, їдять один одного.

Брат — брата, син — батька, мати — дитину.

Їдять людське мясо.

Ви уявляєте собі враження, коли десь потім, після того, як все це минеться, в гуртку людей, що заведуть розмову на ґастрономічні теми, хтось із присутніх скаже:

— Що, що? Мамутову печеню їли? Підливу з соловячих язичків? Котлети з ніжок коловраток? Подумаєш — яка диковина! Я в 1922 році, живучи на Великій Україні, їв людське мясо. Не розумієте, що значить їсти людське мясо?...

Дами вомліють. Мужчини обуряться. Нещасного попросять за поріг.

— Що? Як ви смієте!...

А коли він буде йти по вулиці, нервові дами відвертатимуться і, заплющивши очі, говоритимуть:

— Ах, ах, я не можу на нього дивитись. Це той нещасний, що їв людське мясо...

———

Про мамутову печеню записано в книжках по ґеольоґії.

Про це — в книзі життя.

В країнах сходу, аби не вмерти з голоду люде їдять людськіж трупи.

Брат — брата. Син — батька. Мати — дитину.

Їдять в той час, коли в країнах заходу їдять морожену каву, чеколяд, цукорки.

Пють коняк, лікери, сідр.

Як дивно!

Як дивно це, панове,—правда?

Одуд.

ТЕЛЕҐРАМИ.

По вбивстві Раттенава.

Берлін (ПАТ.) „Фос. Цтг." містить інтерв'ю, яке Ратенав дав був представникам амер. часописів день перед смертю. В інтерв'ю цьому Раттенав вказує на конечність „роворуження" громадської думки і на конечність співучасти Америки в відбудові Европи.

Гановер (ПАТ.) Радіо. Згідно зі сконстатуванням знатоків, оружя, яким убито Ратенава, був це машиновий пістоль.

Гановер (ПАТ.) Радіо. Поліційний матеріял у справі вбивства Ратенава незвичайно обширний. З огляду на велике число свідків, поділено слідчу комісію на три секції. Догадуються, що вбийників слід шукати в німецько-народніх кругах. Одначе ніяка партія від крайної правиці до лівиці не брала ані безпосередної ані посередної участи в атентаті. В виконанні атентату підозрівають певні тайні організації. В Берліні арештовано 10 членів найбільше скомпромітованих в організації „Консуль".

Бордо (ПАТ.) Радіо. З Берліна доносять про арештування 6 осіб, підозріних о співучасть у вбивстві Ратенава.

Сканцер у Льондоні.

Льондон (ПАТ.) 26. 6. Авас. Прибув тут Сканцер. Між справами, які мають бути предметом нарад між Сканцером і Л. Джорджем, часописи вичисляють справу австрійських фінансів, відносини Австрії до Німеччини та справу прийняття Німеччини до С. Народів.

Ліфилд (ПАТ.) Часописи обговорюючи вагу побуту Сканцера в Льондоні, вказують на це, що він прибув з економічними знатоками.

Л. Джордж про вбивство Ратенава.

Льондон (ПАТ.) Авас. Л. Джордж висловив обурення з приводу огидного вбиства, доконаного на особі Ратенава. Вбито його тому, — говорив Л. Джордж — що старався навязати ліпші відносини між Німеччиною і союзниками. Анґлійський премієр поручаючи С. Народів надання універсальности, зазначив, що на випадок предложення Раді С. Народів пропозиції прийняття Німеччини, Анґлія заявиться за прийняттям. Дальше зазначив Л. Джордж, що бажав би, щоби також Росія, будучи відповідно приготованою морально, війшла в склад С. Народів.

Похорон марш. Вілсона.

Ліфилд (ПАТ.) Радіо. Мимо зливного дощу величезні товпи брали участь у відпровадженню тіла марш. Вілсона. В похоронному поході йшли м. и. марш. Фош. в окруженню ген. Вейґанда, Нівеля, Гельґольта і представники бельгійської ґенераліції.

НОВИНКИ.

— **Невдалий здвиг.** В днях 24. і 25. ц. м. відбувся у Львові здвиг польського сокільства з цілої Польщі.

та випав з кождого огляду дуже міверно. В поході взяло участь всего три тисячі дванацять осіб, в чім около сорок процент шкільної молоді жіночого пола, 80 кінноти, 6 музик, в чім 2 військові і 11 прапорів. Похід ішов без найменшого ентузіязму публики, лише на Марійській площи зібралося дещо молодих „клякерів". Замітне, що в тім поході і обході „złotych godów sokolstwa" не взяли зовсім участи делеґації славянського сокільства, як це бувало минулими літами.

Замітне і це, що також ні селянство ні навіть його делеґати не були на тім обході присутні. Коли порівняємо наш січово-сокільський здвиг в р. 1914. Галицької України, в якім взяло участь в самім лише поході чотирнацять тисяч, з нинішним польським здвигом в цілої держави ..., котрий до розпорядимости мав цілий апарат в своїх руках, отже все і вся, ріжні догідности, вигоди, знижки і т. д, то здвиг наш був дійсно правдивим здвигом карного січово-сокільського війська, на своїй рідній землі. Карткова ілюмінація цілком не дописала, а біло-червоних хоруговок в цілім місті можна було почислити на пальцях одної руки. Отже маніфестація на „кресах" була одним великим фяском. — т.

— **Панщина у Східній Галичині.** Польські людовці внесли в соймі інтерпеляцію в справі панської рільної господарки в Східній Галичині, з якої довідуємося м. и. про такі речі: Кн. Марія Любомірска, властителька дібр Червоногород, Нирків і Нагоряни в заліщицькім повіті, побирає від селян за винаймлення пасовиска, то значить ґрунту, стоячого облогом, по 10.000 мар. п. від одної штуки худоби, а крім того кождий винаймаючий селянин мусить зобовязатися, відбути 10-дневну панщину на княжім ґрунті. Поле винаймається під ще більше скандальними умовами: Винаймаючий ґрунт, мусить його управити власними силами, обсіяти власним збіжем, зібрати і половину плодів віддати пані, опріч того відробити на її ґрунті 30 днів панщини. Подібно поступає також кн. Чарторискі в жидачівськім повіті. Він побирає за пасовиско по 18.000 мп. від одної штуки худоби а за винаймлення ґрунту бере половину збору. Польські хлопи взивають уряд, покарати тих панів за лихву і розпарцелювати їх добро.

— **Ревізія „da capo".** У ст. Дигдалевича і тов. при вул. Павлинів ч. 16. переведено нині рано другий раз ревізію.

— **Несовісність чи бандитизм?!** „Ґазета варшавска" з дня 29. червня накидується на статтю в „Гр. Вістнику" п. з. „Польській суспільности під холодну розвагу", мовляв — як можна так богато галасу робити з нагоди так дрібного факту, як це, що два жовніри під час рускей процесії... не зняли шапок. Хоч в згаданій статті зовсім не було мови про знимання шапки, а про провокаційне полагоджування фізичної потреби на очах процесії...

— **З хроніки бандитизму.** В угнівськім лісі під Чорношином напали два узброєні бандити на переїзджаючих туди 6 осіб і зрабувавши в А. Фельгендлера гроші, втікли. — В Бібрці вбив поліціянт бандита Становского. — На ул. Янівській напав Ян Шпорковскі та Тому Дмитрієва і встромив йому двічи ніж в плечі.

— **Знак часу.** Поліційна хроніка Львова нотує останніми часами пересічно по два випадки самовбийств денно.

— **В справі медичних студій на віденському університеті.** Управа „Гуртка Медиків" при тов. „Січ" у Відні подає до відома тим, що хочуть студіювати на віденському університеті слідуюче: справа принять Українців буде вирішена щойно з початком зимового півроку. Управа „Гуртка Медиків" робить заходи о приняття і в тій цілі просить всіх, що задумують студіювати медицину, зголоситися письменно до управи Wien, XVIII. Theresiengasse 15 („Sitsch"), подаючи як найточнійші особисті дати, коли і з яким вислідом здав(ла) матуру, і точну адресу. Про вислід заходів о приняття управа кождого зокрема повідомить. Без такого повідомлення вибиратися у Відень, було би марнованням часу і гроша. Першенство—матура з відзначенням. Відень, 22. червня 1922. *Сенчина Волод.*, голова. *Матіяшек Іван* писар.

— **Культурно-освітний відділ** українського робітн. тов. „Воля" уряджує в середу 28. VI. виклад проф. д-ра Свєнціцького на тему: „Опрощення і гляданна Бога в Толстого" і в пятницю 30. VI. виклад тогож професора на тему: „Ріжниці складні східно-словянських мов". Початок о год. 6 і пів вечером. Вступ вільний.

— **Тов. ім. Петра Могили** уряджує виклади проф. д-ра Р. Цегельського в середу 28. VI. на тему: „Полярізація світла", в четвер 29. VI. на тему „Проміння Рентґена", в пятницю 30. VI. на тему „Радій і радіоактивність". Вступ вільний. Початок о год. 5. вечером. Саля Української Бесіди.

— **Всім гуманітарним інституціям, захистам і філіям до відома.** Український Червоний Хрест в Канаді просить нас повідомити, що тільки ті просьби о підмоги буде узглядньовати, які будуть затверджені Головним Виділом „Українського Краєвого Товариства охорони дітий і опіки над молодіжю" у Львові, щоби запобігти роздроблюванню допомогової акції і не довести до визискування народної добродійности через непокликаних людей. Виділ підписаного Товариства просить проте, відносні подання пересилати на його руки, а він потім вишле їх до Канади. — „Українське Краєве Товариство охорони дітий і опіки над молодіжю" у Львові. вул. Бляхарська ч. 11. І. п. 1814 1-2

✝ Посмертні згадки.

Володимир Хомин, хорунжий II. сотні, III. куріня, II. бриґади, впав у бою під Букачівцями дня 24. червня 1919 р. Похований в селі Чаґрові, 5 км. від Букачівець, біля церкви. Гріб героя в занедбаному стані. Чаґрівська молодь повинна його відновити й прикрасити.

о. Іван Гарапа, гр. кат. завідатель в Дмитровичах, коло Винник, помер по довгій недузі дня 26. мая ц. р. Покійному судилось не довго трудитись в своїй парафії, та вже і за той короткий час зєднав собі своєю праведною душею загальну любов у своїй стороні і лишив по собі щирий жаль. В. Й. П.

Петро Чорний, старшина УГА, помер в Золочеві 20. червня ц. р. 79 р. життя. Покійний служив 57 літ в австрійській армії при військових магазинах, аж до хвилі розвалу Австрії, який захопив його на Угорщині. По великих трудах, обрабований вернув у рідні сторони, де застав вже власну Українську Державу. І не зважаючи на свій старечий вік, вступив покійний в ряди УГА. Я служив — говорив Покійний — більше як пів віку чужій державі, послужу ще й на склоні життя своєму народови". — Вступив в ряди УГА. 76-літний старець з молодечим жаром і не покинув її навіть тоді, коли прийшлося лишити рідну землю перед чужою навалою. З улюбленою українською армією перебував все, що доля їй судила. Це, що діялося з нами — розказував Покійний — і що пережили ми, оповісти я не годен; стрільці умирали свідомо, спокійно, без болю і нарікань. — „Ви ще вернете на Рідну землю, — просив молоденький, умираючий стрілець старця товариша. Перекажіть матусі, нехай за сином не плачуть". І вернув, вернув послідний, як не стало вже буйного галицького лицарства. Знесилений трудом і недугою, о жебрачім хлібі, часто при помочі повстанців, коли було їм по дорозі, по чотиримісячній блуканині, вернув літом с. р. на Рідну Землю. — Тут занепав на здоровлю, якого вже не міг відзискати. Покійний девять місяців хорував тяжко і це завело Його в могилу.

Українське громадянство міста Золочева, віддало послідну прислугу Покійному борцеви, а стрілецька пісня „Видиш, брате мій".. сумно, тихо пронеслась на послідне пращання.

Слава великому Творцеви, що ділом доказав велику любов до свого народу! В. Й. П.

ЕКОНОМІЧНИЙ ВІСТНИК.

Правильний шлях до народнього богацтва.

Мабуть мало є таких Українців, котрі ясно здають собі справу з того, кілько гроша ми у несвідомости своїй добровільно віддаємо чужинцям. Коло 15 міліярдів р чно, числячи в теперішній польськ й валюті, дають Галицьк Укра н робити на чисто галицьким неукраїнським фірмам. Наповняємо своїм грошем чужі кишені, помимо того, що вже є українські фірми, котрі могли би зовсім безпечно покрити 9/10 нашого запотребовання.

Ціле наше громадянство, не виключаючи інтеліґенції, мало почувається до обовязку піддержувати свої п дприємства, не хоче зрозуміти того, що инакше виглядали би наші господарські, культурні, а навіть політичні справи, колиб цей гріш, що його віддаємо чужинцям, оставав у нас.

Та ще більше винні тут самі інтересовані: українські купці, промисловці й ремісники. Вони дуже мало подбали про це, щоби ті українські міліярди, які пливуть нині в чужі кишені, задержати у себе. Хоч їм повинно би найбільше залежати на тіснім звязку зі своїм громадянством, не багато з них задає собі труду, щоби сей звязок закріплювати й поширювати.

Самих нарікань на недостачу піддержки з боку суспільности за мало. Треба доцільних, організованих заходів, щоби притягнути до себе українського консумента, щоби здобути собі занятий нині чужинцями український ринок. Се можуть українські фірми осягнути шляхом:

1. достави свойого товару чи роботи — не гірше й не дороще, як се роблять чужі;

2. творення власних професійних організацій, які, між иншим, занялисяб також поширенням клича „свій до свого“;

3. познакомлювання з собою широких кругів українського громадянства.

Ледви, чи може бути щось яснійше над те, коли українська суспільність піддержує лише українські підприємства. Одначе все ще є багато підприємців, котрі до піддержки з боку громадянства мають претенсії, але про те, щоби йому дати знати про себе, чи щоби йому частійше пригадуватися, не дбають. Не розуміють ваги реклями, жалують на неї гроша. Се відноситься передовсім до наших ремісників. Українським інжінерам не раз приходиться віддавати роботи ремісникам чужинцям, бо наші — крім кількадесяти членів „Міщанського Братства“ — не вважають потрібним дати про себе знати українській суспільности.

Тому з одного боку є конечна інтензивна рекляма передовсім в українській пресі, з другого боку являється потрібним зібрання адрес всіх українських фірм в окремій „Адресовій Книзі української торговлі й промислу“. Цю книгу належить як найбільше поширити.

За почином і під протекторатом Краєвого тов. господарського „Сільський Господар“ у Львові рішила взятися до зладження і видання такої книжки кооперативна накладня „Червона Калина“.

Вона задумує зібрати в ній адресн всіх українських підприємств, торговельних і промислових у найширшім значінню тих слів, т. є. купців, видавничих фірм, всяких спілок і кооператив, фінансових інституцій, фабрик, ремісників, інжінерів, лікарів, адвокатів і взагалі всіх тих, кому залежить на українській клієнтелі, на піддержці з боку своїх. Сеї адресової книжки не слід мішати зі звісними у нас досі меншими чи більшими адресовими показчиками, поміщуваними звичайно по календарях і т. п. Се видавництво подумане на більшу скалю на взір подібних німецьких, обійме кількасот сторінок друку й ставить своїм завданням дати українському громадянству Галичини й Волині по можности повний образ нашого дорібку на полі торговлі й промислу, познакомити українську суспільність по змозі з усіми нашими фірмами, підприємствами й фахівцями не тільки в Галичині і Волині, але й за кордоном. Се останнє особливо важне, бо мусимо поставити своєю ціллю довести до сього, щоби наші торговельні зносини з заграницею йшли передовсім через працюючі там наші торговельні фірми — не через наших посередників, а зносини з заграничними фабриками через занятих там наших інжінерів.

Здійснення цего завдання залежить в першу чергу від самих інтересованих, від їх зрозуміння ваги реклями й піддержки з боку свого громадянства.

Потрібні відомости будеться збирати передовсім із зголошень самих інтересованих. Ті зголошення, т. є. адреси й всякі инші дати, які фірма уважає потрібним оповістити (н. прим. головні артикули збуту, специяльности, прийомні години, а передовсім ціді анонси) присилати на адресу Видавництва „Червона Калина“ до рук Осипа Навроцького, Львів, вул, св Марка ч. 20, найдальше до дня 15. липня ц. р. По 15. липня начинається обробітка зібраного матеріялу, а з початком вересня друк.

Кошти видання такої книжки вже тепер йдуть в міліони, а за три місяці будуть що найменше два або три рази більші, як що ціни паперу й друку будуть дальше так скоро рости, як останніми часами. Тому всі ті оповістки і анонси в адресовій книзі можуть бути поміщені тільки за попереднім зложенням відповідної оплати в Земельнім Банку Гіпотечнім у Львові на рах. „Адресова Книга“.

Ціни оголошень такі:

При дрібних оповістках по мп. 150 — від слова.

При анонсах:

За сторінку формату малої 16-ки 18.000 мп.

За 2/3 сторінки 14.000 мп.
За 1/2 „ 10.000 „
За 1/3 „ 7.000 „
За 1/4 „ 5.500 мп.

Для українських гуманітарних і культурно-просвітних інституцій половину дешевше.

Для оминення непорозумінь належить листи зі зголошеннями рекомендувати, а кромі сього долучувати в листі заадресовану до себе переписну картку, щоби видавництво могло повідомити кождого про одержання оповістки й грошей.

Українська нафта.

Коли оглянути головні галузі світового промислу в сучасний момент, а зокрема зах. Европи і Америки, то видно, що сьогодня найбільше цікавить промисловий світ і найактуальнійшою справою є нафтова промисловість. Це поперше тому, що нафта належить до найголовніших і найконечнійших предметів споживання та що багато инших галуз в промислу можуть існувати завдяки їй, а по друге, що нафтові джерела є в зазначених місцевостях на вичерпанню.

Якось вчені геольоги, а зокрема XI. міжнародній геольогічний конгрес, який досить широко поставив справу дослідження підземних богацтв світу, не дав нам вичерпуючих даних про запаси нафти. Тоді як про инші головні поклади підземного скарбу, як вугіль, залізну руду і ин. хоч вправді з помилками (Україна), а все-таки ми маємо певні числа і після них можна вже з певною обережністю підходити до їх експльоатації.

Щож торкається нафти, тої катастрофи, яка зараз сталась з нею в Америці та зах. Европі, то вина за неї мусить бути покладена на всю суспільність в цілому, що вона допустила до того. Ми знаємо, що робилося в останні десятиліття в цій галузі промисловости — найкращі джерела нафти в Америці та в Европі експльоатувалися хижацьким способом. Нафтові трести, синдикати та „нафтові королі“, як в Америці, так і в Европі хоч вправді дуже швидко позбивали величезні капітали, як ні з одної галузі промисловости, але не оглядалися „на задні колеса“. Нафтові акції на світових біржах купувалися „на розхват“, а дивіденди перевищували 100 процент і т. д. Все це, звичайно, в структурі суспільного господарства було ненормальним, бо дякуючи цьому в нафтові підприємства поплили величезні капітали і почалася шалена експльоатація їх. І тепер ми бачимо велику паніку не лише серед підприємців нафтярів, але також і серед держав.

Продукт вичерпується, а замінити нічим!

Правда, серед вченого світу панувала думка зчасом замінити нафту електричною енерґією, але для переведення цього потрібно не десятки, а сотки років. А тимчасом навіть Америка, яка по продукції нафти займала перше місце в світі, не може вже достарчити потрібну кількість нафти навіть для місцевого ринку, а в Зах. Европі нафта ще може продукуватися, як доносять часописи не більше як 20—30 років. Словом сталося те, що предбачали одиниці і чого не чекав загал. І ясно, що це найбільше відібється на останньому.

Аби поправити біду, очі всіх звернені на Схід Европи, зокрема на Україну і Грузію. Є надія, що ці дві країни, які ще мають в надрах замешкалих їх народами землях великі поклади нафти, зможуть вратувати світ від так наближаючоїся катастрофи. Бо навіть і до цього часу Европа і инші краї споживали нафту найбільше з України, Грузії (Баку) і Румунії.

На Україні, як показали дослідження останніх років, є великі поклади нафти і які ще навіть не відомі культурному світові. На Україні до цього часу нафта добувалась в трьох головних районах: в Східній Галичині, на Кубані і в Криму. Але маємо відомости, що у нас нафта є ще і в инших місцевостях, як на Поділлю (Ушицький повіт). А де-які геольоги-дослідники кажуть, що від Борислава в Сх. Галичині і аж до Коимського півострова тягнеться нафтова верства, яка проходить Галицьке і Наддніпрянське Поділля і що ця верства має дуже великі запаси нафти.

Головним районом продукції нафти на Україні є Східна Галичина, де нафтова промисловість почалась ще з 1846 року. Перші нафтові гирла були відкриті в Бориславі коло Дрогобича і вже з цього місця розробка й добування її поширилось на инші місцевости Галичини. Галицька нафта по якости є одною з перших в світі. Так коли порівнати її з другими, на пр. з Бакинською, то побачимо, що остання далеко уступає галицькій. Бакинська нафта (сирівець) дає від 5 до 7 проц. бензини, від 27 до 30 проц. гасу та від 55 до 65 проц. нафтового посліду (відпадків), тоді як Галицька дає від 3 до 6 проц. бензини, від 55 до 65 проц. гасу і від 3 до 40 проц. нафторого посліду. Головними районами по продукції нафти в Східній Галичині є Борислав і Тустановичі, які продукували до 84 проц. зі всеї загальногалицької продукції. Потім ідуть Битків, Східниця, Потік, Банкова Лещ і инші.

На Кубані нафта добувається в двох районах — Грозненськім і Майкопськім. По якости кубанська нафта є вище Бакінської, а низче Галицької.

В Криму добували нафту в околицях Керчі. В останні часи було досліджено великі запаси нафти в Бердянському повіті. Але в цьому районі тепер нафта не добувається.

Продукція нафти в Східній Галичині за період пяти років 1909—1913 рр. в тисячах пудів була така:

1909 — 127.266,7
1910 — 107.726,0
1911 — 90.758,2
1912 — 72.407,0
1913 — 64.861,3

Галицька нафтова промисловість поступово збільшувалась і в 1909 році досягла свого зеніту; по продукції вона лише сама займала в цьому році четверте місце серед держав світу. Але потім продукція її завдяки поганій господарці почала падати і в 1913 році, через пять років впала на половину, а зараз ще більше.

На Кубані, а особливо в Грозненському районі, помічається як раз противне. Тут на протязі 4. років 1913—1916 р. в продукції нафти зроблений великий поступ. Ненормальність була лише в Майкопському районі.

	Грозненський	Майкопський
1913 р.	74 міл. пудів	5 міл. пуд.
1914 р.	86 „ „	4 „
1915 р.	88 „ „	7 „
1916 р.	104 „ „	2 „

Всесвітна продукція нафти в 1913 році в міл. пудів була така:

1. Спол. Статей Америки	1 421,3
2. Кавказ (Баку)	462,0
3. Мексико . . .	183,0
4 Україна . . .	143,9
5 Румунія . . .	115,9
6. Гол. Індія . . .	91,5
7. Бр. Індія . . .	61,0
8. Б. Рос. Імп. без Укр. і Грузії . . .	23,0
9. Японія	15,0
10. Німеччина . . .	7,9
11. Инші краї . . .	21,4
разом . .	2.546,5

З наведених числових даних видно, що колиб галицька нафтова промисловість мала змогу так розвиватись, як до 1909 р., то вона сама могла би опередити Мексіко і заняти третє місце серед країн світу, не говорячи вже про цілу Україну. А коли взяти під увагу ще якість української нафти та те, що зараз сталося з нафтовою промисловістю в Америці і зах. Европі, то чи не в інтересах було би всього культурного світу раз поставити вже українське питання руба і отсим дати змогу як українському так і иншим народам користати з тих величезних богацтв, які посідає ця нація!?

І. Шимонович

Майбутній урожай овочів.

Знавці городництва оцінюють майбутній урожай садовини в цім році досить скромно. Урожай черешень має бути добрий, вишень, що потерпіли від приморозків і дощів, малий. Як буде зі сливками, покаже дальша погода, бо й на них відбилися приморозки. Урожай грушок буде добрий або навіть дуже добрий. Що до яблок, то після торічної посухи яблоні цвили слабо і тому яблок буде не богато. Ціни будуть два або три рази висші від цін торічних.

Перемінна кооперативи.

Кредитове стоваришення „Руский Народний Дім“ в Збаражи на Заґ. Зборах, дня 19 червня ц. р. перемінилося на господарсько кредитову спілку „Народний Дім“, кооперативу з обм. порукою в Збаражи. До Дирекції війшли: Теодор Стрільбицький — справник, Василь Фридель — касієр, Василь Остапчук —

„ЛІТЕРАТУРНО-НАУКОВИЙ ВІСТНИК“ — виходить що місяця у Львові. — Трета книжка вийде 1. липня 1922. — Ціна книжки з пересилкою Мп. 630. — Адреса: 1811 1—1 — Володимир Гнатюк, Львів, вул Чарнецького ч. 26.

книговодець. До Надзірної Ради: Сафат Шмігер — голова, Осип Ванкевич — містоголова, Іван Заячківський — секретар, Семен Олещук, Максим Стець, Іван Музика, Теофан Яремчук — члени. Новоутворена, згл. перетворена кооператива: „Народний Дім“ приступить правдоподібно до торговлі збіжем на більшу скалю, а то після бажань членів. — *Повітовий Комітет організації кооператив.*

Шліть жертви на будову памятника на могилі Леся Мартовича до Пов. Тов-а Хресітового „Віра“ в Раві Руській

В справі закона про примусове обезпечення.

На численні запити в справі польського закона про примус огневого обезпечення подаємо до відома, що:

1) Закон постановляє найвиразнійше, що обезпечення будинків в „Польській Дирекції взаїмних обезпечень“ у Варшаві може наступити доперва по упливі часу, на який заключено дотеперішний договір обезпечень в иншім товаристві. В законі нема ніякої згадки, щоби на випадок, коли будинки вже в якім товаристві обезпечені низше своєї теперішної вартости, мусіли вони бути обезпечені на решту вартости в Польській Дирекції взаїмних обезпечень. А що до протизаконного поступовання ніхто не може бути змушений, тому і ніхто не може бути приневолений до сего, щоб обезпечав свої будинки в „Польській Дирекції взаїмних обезпечень“ чи в цілости, чи в части так довго, доки обезпечає їх в иншім товаристві.

2) Обезпечення в „Дністрі“ і в товаристві Краківськім є тревалі і так довго не кінчаться, доки обезпечення не виповіджені; длятого не вільно писати у внесках „Польської Дирекції взаїмних обезпечень“, що обезпеченнє в тов. „Дністер“, чи тов. Краківськім кінчиться в якімсь календарно означенім речинци, а зате треба би писати „обезпечення тревало без речинця“.

3) Розсівання агентами „Польської Дирекції взаїмних обезпечень“ у Варшаві вісток, що тов. „Дністер“ чи тов. Краківське мають бути знесені, або що оба сі товариства упали, є очевидно незгідні з правдою і тому належить подавати дотичним товариствам свідків і імена та назви тих, що такі вістки розсівають, в цїли виступлення проти них в судовій дорозі.

4) В цілім законі про примус огневого обезпечення нема ніяких карних санкцій проти тих громадських урядів, що не предложать „Польській Дирекції взаїмних обезпечень“ виказів згл. списів чи оцінок усіх громадських будинків. До сего після закона має собі уживати „Польська Дирекція взаїмних обезпечень“ своїх таксаторів, а уряди громадські за непредложення тих виказів не можуть бути карані, бо до таких виказів після закона не є обовязані.

Дирекція товариства взаїмних обезпечень „Дністер“. 3—6

ОПОВІСТКИ.

Подяка. Гурток полонених УГА. складає щиру подяку п. Жертводавцям з Тернополя за присланих 23.000 Мп., з Густ за 11.200. — В Гухолі, дня 17. червня 1922 року, *І. Мацієвич*, пор.

ПОЗІР! В четвер, 29. с. м., в салі „Лисенка“ ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР „БУДЯКА“. Одноактівка, ревія, монольоги. Виступи Вп. п. Свірської, пп. М. Вороного, Ол. Загарова, М. Крушельницького і и. Запрошення можна набувати вже в книг. ім. Шевченка. Ціни низькі. Початок точно о год. 8. веч.

Засідання Виділу Спорт. тов. Україна второк о год. 8-ій вечер. 1—1

Перед Загальними Зборами „Народної Торговлі“ дня 30. червня 1922 відбудеться о год. 9. рано в Преображенській церкві при Краківській вул. поминальне богослуження з панахидою за покійних членів стоваришення. — До численної участи запрошує широкий загал — *Управа.* VI 1—1

Засідання Виділу „Союза Українок“ відбудеся в четвер, дня 29. ц. м. о год. 6. вечером. На порядку нарад дуже важні справи, тому проситься всіх членів безумовно явитися. 1—2

ЛИСТУВАННЯ.

(Запити і відповіди).

Хто знав би що про сотника **Онищенка**, котрий був в 1921 р. в Торуню і виїхав до Тухолі або про його жінку, прошу о ласкаве повідомлення до І. Ялковського, почта Тлустеньке, Сх. Галичина. Українські часописи прошу о передрук. 1—1

Пан М. Маслюк зголоситься ласкаво до бюра „Союза Українських Інвалідів“ Львів, вул. Руська 3, II. між 9—2 г. по пакуночок. XXI 1—1

Дрібні оголошення.

ОСОБА інтелігентна, середного віку навяже кореспонденцію з поважним, інтелігентним мушиною від літ 50 вище. — Посте рестанте „Надія ч. 40“. почта Самбір. 1816 1—1

ПОШУКУЮ ЛЬОКАЛЮ на фабрику з малим електр. мотором найрадше в середмістю. Зголошення під „Льокаль“ до Адміністрації. 1821 1—1

ГЛЯДАЮ станції у щирої української родини для учениці VIII. кл. ґімназ. — Яворський, Урмань п. Поморяни. 1812 1—1

УЧЕНИК з 4. кл. ґімн. пошукує заняття. Ласк. зголошення в Адміністрації під „Ученик“. 1806 1—1

СТУД. ФІЛ. шукає мешкання у Львові (на ферії) і на цілий рік за цілий рік за лекції англійської чи французької мови або української стенографії чи инших предметів. Ласкаві зголошення слати під „І. К.“ до Адм. 1814 1—2

ЦЕРКВИ, всілякі мешкальні, господарські будинки, читальні, народні доми, проєктує, будує і виконує всілякі коштоциси і оцінки, виїзджає на провінцію — Филемон Левицький архітект і конц. будівничий у Львові, вул. Театинська ч. 10. 1686 2—2

МУЩИНА на урядовім становищі ожениться з панною евентуально з провінції. Зголошення проситься слати до 1. VII. під „Будучність“ до Адм. Гром. Вістника. 4—4

ЦЕГЛУ, вапно і дахівку висилає „УБУС“ Львів, Осолінських ч. 6. XVI 6—10

СТОЛЯРСЬКИХ трох челядників, також трох хлопців до науки, літ 16. прийме Іван Вертипорох, столярський майстер в Клепарові вул. Церковна у Львові. 1798 2—2

ГЛЯДАЮ совісної особи до помочі в домашнім господарстві. Зголошення з услівями сейчас: о. Савойка, Селиска п. п. Динів. 1767 4—4

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Адвокат і оборонець в карних справах

Д-р Степан Баран

від 1. липня 1922. буде вести свою канцелярію 5—8

1752 **В ТЕРНОПОЛІ, вул. 3. МАЯ ч. 5.**

(готель Адлера, побіч Нар. Торговлі).

КІНОТЕАТРИ

КОПЕРНИК і МАРУСЕНЬКА

висвітлюють від вівтірка 27. червня 1922. велику драму, оден з найкращих документів людської психіки, на 7 великих дій п. з.

„Упадок Сатани“.

(ЧОЛОВІК БЕЗ НІГ).

В головній ролі незрівнаний ЛЕВ ШАНСИ.

Дня 2. липня 1922 р. о год. 3. попол. відбудуться

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

господарсько-молочарської Спілки в БЕРЕГАХ пов. Самбір

в домі Тов. „Просвіти“ ч. 73. з дневним порядком:

1) Відкриття зборів і вибір президії.
2) Звіт з діяльности і рахунків за літа від 1913—1921 р. включно.
3) Зміна цілого статута.
4) Вибір 3 членів і 2 зводників Управи до 7 членів Надзірної Ради.
5) Віднова Молочарської Спілки.
6) Внески.

1822 1—1 УПРАВА.

Білянс за 1921 р.

„Народний Базар“

Спілка господарська-торговельна стов. зареєстр. з обмеж. порукою **в Добромили.**

Резервовий фонд	22.811·48	мп.
Сп. резерва страт	11.570·46	„
Уділи	110 199·61	„
	144.581·55	мп.
Зиски:		
З рахунку товарів	320 851·68	мп.
„ „ провізії	10.793·36	„
	331.645 04	мп.
Страта:		
З рах. коштів завід.	316·703·06	мп.
„ відсотків	8 331·27	„
„ движимостей	2.628·88	„
„ зисків і страт за 1920 р.	297·—	„
Зиск до рах. білянсу на р. 1922	4.284·83	„
	331.645·04	мп.

1815 1-1 УПРАВА.

Білянс за 1921 р.

Товариства **„Руська Каса“** стов. зар. з обмеж. порукою **у Львові на Личакові.**

Число членів 43.

Резервовий фонд	159·10	мп.
Спец. резерва страт	254.36	„
Членські уділи	578.90	„
Разом	992·36	мп.

Зиск 168 95 мп. яким, в виду цього, що діяльність стоваришення від 1914 р. була припинена, покрито кошта адміністр. після рішення Загальних Зборів з дня 15. січня 1922.

1809 1—1 ДИРЕКЦІЯ.

Каса хорих м. Львова

подає отсим до відома, що міністерство Праці і Суспільної Опіки на підставі арт. 21. розпорядку з дня 19. мая 1920 затвердило ухвалу Ради Каси хорих м. Львова з дня 17. червня 1922. в цїли дальшого творення заробкових ґруп аж до ґрупи 42 т. є. до границі 2000 мп. денного заробітку з важністю від 1. липня 1922. Вкладка обезпеченого виносить тижнево 363 мк. 80 ф., грошева допомога в часі недуги члена 1200 мк. денно, допомога на похорон 42.000 мп.

П. Т. Працьодавців взивається, щоби подали до каси хорих правдиві заробітки обезпечених, причім зауважується, що до заробітків належать всі додатки в грошах і в натурі.

Таблицю розширених заробіткових ґруп з відповідаючими їм вкладками і допомогою видає бюро Каси хорих міста Львова — вул. Браєрівська ч. 8.

1807 1—1 **Заряд Каси хорих м. Львова**

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Тов-а „Взаїмна Поміч українського учительства“

відбудуться у Львові дня 8. і 9. липня (субота і неділя) 1922 р. в салі „Народнього Дому“ о год. 9·30 рано зі слідуючим денним порядком:

1) Отворення Загальних Зборів.
2) Ухвалення правильника Заг. Зборів, вибір комісій.
3) Орґанізаційний звіт з діяльности Товариства.
4) Касовий звіт і білянс за адміністраційний рік 1921/22.
5) Звіт контрольної комісії.
6) Вибір 4 членів Надзір. Ради Т-ва.
7) Справа Учительського Дому.
8) Шкільні кооперативи.
9) Українська школа під теперішню пору.
10) Справа зміни статута.
11) Внески членів.

Участь в Загальних Зборах беруть всі члени Т-ва (кандидати учительського звання) як також делегати українського учительства Холмщини, Волині і Поліся.

По Загальних Зборах Матерного Т-ва відбудуться

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Т-ва „Взаїмна Поміч Учительська“ стов. зар. з обм. порукою у Львові

зі слідуючим денним порядком:

1) Отворення Загальних зборів.
2) Звіт касовий і контрольної комісії.
3) Вибір 3 членів і 3 заступників Надзірної Ради.
4) Вибір Ревізійної Комісії.
5) Розділ зисків.
6) Зміна статута.
7) Внески членів.

Дня 8. липня (субота) о год. 10. вечером в салі „Народнього Дому“

Велика товариська забава.

Стрій спацеровий. Буфет у власному заряді. Вступ за запрошеннями, які можна набути лише в забавовому комітеті перед отворенням і в часі перерви Заг. Зборів.

Дня 7. липня (пятниця) год. 10. рано відбудуться в льокалі Т-ва засідання провірних комісій і Надзірної Ради Кредитового Т-ва. 1803 2—2

Білянсові дати за 1921 р.

Уділи	1,724.599·41	мп.
резервовий фонд	555.724·—	„
спец. резерва страт	566·122·—	„

РАХ. ЗИСКІВ І СТРАТ ЗА Р. 1921.:	Зиски:	Страти:
З рах. відсоток	3,771.124·36 мп.	
„ „ адмін.		3,304.836·76 мп.
„ „ „ реальн.	82.332·76 „	
„ „ інвентаря (аморт.)		25.884·— „
Чистий зиск		522.736·36 „
	3,853·457·12 мп.	3,853.457·12 мп.

ЧИСТИЙ ЗИСК ЗА Р. 1921 РОЗДІЛЕНО В СЕЙ СПОСІБ:

до резервового фонду	200.000·—	мп.
„ спец. резерв. страт на пов.	196·206·02	„
на 10 прц. дивіденду від чл. уділів	126.530·34	„
	522.736·36	мп.

Львів, 24. червня 1922

1808 1—1

Краєвий Союз Кредитовий стоваришення зареєстроване з обмеж. порукою **у Львові.**

Омелян Саєвич в. р. *Д-р Григорій Сайк в. р.*

ЦІКАВЕ ПОУЧЕННЯ як улегчити собі ґзістенцію, висилає кождому даром і оплатно: Спілка Українських Кооператив Галичини у Львові, Зіморовича 20.
1790а 1—2

БЕЗРОБІТНІ найдуть певну і користну працю, коли напишуть під адресою: „Товаромін" Львів, Зіморовича 20.
1790а 1—2

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

ТОВАРИСТВА

„ФІЛІЯ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРЯ В ТУРЦІ"

відбудуться дня 5. липня 1922. о год. 12. в полудне в домі Філії „Просвіти" в Турці з таким денним порядком:

1) Отворення Зборів.
2) Звіт з діяльности уступаючого Виділу
3) Черемінна кружків тов-а „Сільський Господар" на кооперативи — реферат д-ра Мирона Кондрата.
4) Вибір нового Виділу.
5) Внесення членів.

Просимо всіх членів Філії „Сільського Господаря в Турці, представників Кружків, всю інтеліґенцію і свідоме селянство в повіті о ласкаву участь в Зборах.

Турка, дня 23. червня 1922.

Дмитро Великанович секретар. **о. Григ Мороз** голова.
1818 1—2

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Товариства взаїмного кредиту

„ДОБРОБИТ"

стов. рішення зар. з обм. порукою

в ЯРОСЛАВІ

відбудуться в четвер, дня 6. липня 1922. о год. 2. з полудня в салі Т-ва „Добробит" в Ярославі з слідуючим денним порядком:

1) Відчитання протоколу з послідних Загальних Зборів.
2) Звіт Управи з діловодства, замкнення рахунків і білянс за р. 1921.
3) Звіт з переведеної ревізії відпоручником Кр. Союза Ревізійного у Львові.
4) Звіт контрольної комісії з внеском на уділення Управі абсолюторії.
5) Розділ чистого зиску за р. 1921.
6) Запити членів.

Коли би о годині 2 не явилося приписане число членів (§ 47. статута) відбудуться другі Загальні Збори з тим самим денним порядком і того самого дня о годині 2:30 з полудня, без огляду на число присутних членів.

Річний звіт, річні рахунки і білянс є виложені в льокали Стоваришення до перегляду членів (8 днів перед Заг.Зборами).

За Надзірну Раду:

Петро Паньків секретар. **о. Киприян Хотинецький** голова.
1818 1—1

FRENCH LINE

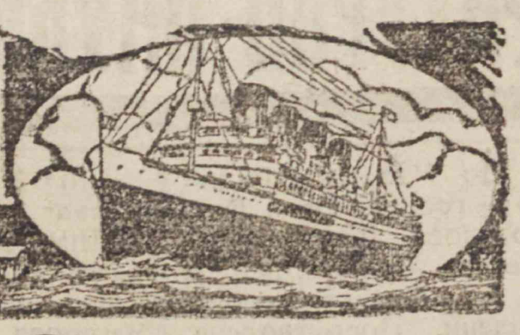

- Compagnié Sénérale Transatlantique -

ВАРШАВА вул. Королівська 27. Телеграф. адреса: **Transatpol** **ВІДДІЛИ:** Рівно Шосова 45, Баранович, Шосова 134.

Найбільше Корабельне Товариство світа, 120 власних кораблів, котрі обіймають 1,038.458 тон (міліон трийцять вісім тисяч чотириста пятьдесять вісім тон). Чим менше видатків на пусту рекляму, тим більше на пожиток подорожних — се наш клич. Наше товариство має безпосередну почтову комунікацію межи

ГАВРЕ а НЮ ЙОРКОМ -- СВ. НАЗАРОМ а КУБОЮ і МЕКСИКОМ.

отвирає небавом свій відділ у ЛЬВОВІ. До часу відкриття того відділу пасажирі, що мають вже „prepaid-и" (корабельні карти закуплені в Америці) нашої лінії, можуть зголошуватися по всі інформації, що торкаються подорожі до Америки

до бюра деннників і оголошень ШЕРЕРА у ЛЬВОВІ, Пасаж Гавсмана ч. 9.

Союз Українських Інвалідів

кооператива з обм. порукою у ЛЬВОВІ.

Провадить під фаховим проводом

кравецьку і шапкарську

:: РОБІТНЮ ::

Виконує найвибагливійші замовлення, для Соколів, Січовиків, Пластунів по дешевих цінах однострої і шапки. — Для кооператив найдогіднійше жерело набуття шапок для сл. Замовлення до Союза — — —

ЛЬВІВ, вул. РУСЬКА ч. 3, II. п.
XXI 4—6

ТОКАРНІ, Стругачки, Вертячки, Гиблярки, Тасьмові пили, Циркулярки, Кружлячки, Вінди, Трансмісії, Паси поручає „Пільот", Львів Баторого 4. 1277б) 0—30

Гуртівний склад

тутон і циґаретних паперців, також шкільні прибори

XXIII. поручає 8—10

Г. ВІЛЬДЕР

ДІМ ТОВАРОВИЙ

Львів, вул. Шпитальна 1.

Концепіента рутинованого

прийме зараз адвокат

д-р Сенела в ПЕРЕМИШЛІ — вул. Фредри ч. 6
1793 2—2

Магазин І. Штайнбруха у Львові, при вул. Трибунальській 1 (ріг ринку

поручає на літо: мужеські сорочки, мужеські капелюхи, краватки, полотняні і каучукові нашвірки, парасолі й парасольки, рукавички, панчохи й скар. XII — — — нитки по недорогій цін. — Товар віденський. — — — 7—10

НИТКИ вс. рода, до шиття і вишивання, гуртом і на дрібно продає дешево і поручає свої від 22 літ ведені робітні суконь і — — — білля. — — —

ЖІНОЧА СПІЛКА ПРОМИСЛОВА **„ТРУД"** — ЛЬВІВ, — Ринок ч. 39.
XV 0—20

Полотно „Львів, Зіморовича 20 полотна, цайги, сукна метузяні вироби

Чи Ви купили вже

збірник пісень і забав для своїх діточок????

Спішіть, бо наклад вичерпується.

1785 **Ціна 350 мп.** 2—7

МУЗИЧНЕ ВИДАВНИЦТВО „ЛІРА"

СТАНИСЛАВІВ, вул. Ґолуховського 65.

МАШИНИ до ШИТТЯ і складові части поручають

С. ҐРОССЬОПФ і СИНИ ЛЬВІВ, пл. Голуховських 9.
XXIII 7— 8

Фабрика зеркал і шлифарня шкла - ЙОСИФА ТОРТЕНА -

ЛЬВІВ, ПІДВАЛЛЕ 3,

1788 — поручає свої вироби. — 3—3

ЗАЛІЗНІ ЛІЖКА СКЛАДАНІ з власних варстатів **ГНУТІ ВІДЕНСЬКІ КРІСЛА** заступництво фабрики — достарчає по фабричних цінах — — — 1799а)

„Устрій" Бюро: Львів, вул. Личаківська 64. II.

Складайте жертви на Рідну Школу.

Капелюхи мужеські, жіночі і дітячі детайльно і гуртом по фабричних цінах продають — — — складниці — — —

пл. Марійська 8, Казимирівська 25, Фабрика Бальонова 3.

І. Краєва фабрика капелюхів **РУДОЛЬФА НАЙВЕЛЬТА** XX 2—12

Позір! - - - - - Для реклями!

Основою всякого успіху в торговлі, промислі та инших підприємствах є реклама. Тому Американці не шадять грошей аж на пересадну рекляму своїх фірм. У нас реклама слабо практикується. Жалують гроша. Це зовсім хибна льоґіка. Реклама все оплачується і то 100 процент. А такими середниками у наших відносинах є календарі, а у першу чергу календар „Просвіти", який розходиться що найменше у 20.000 примірниках річно. Ці оголошення не високі і кожда фірма може заплатити.

1 сторона	34.000 мп.	1|4 сторони	10.000 мп.
1|2 сторони	18.000 мп.	1|8 сторони	6.000 мп.

На складинках ціна оголошень о 25 прц. дорожша.

До збирання оголошень одиноко уповажнений Т-вом „Просвіта" п. М. Матвійчук, як також і до інкасовання грошей в імени Тов-а.

Доказовий примірник календаря дістають ті, що замовили 1 і 1|2 сторони — даром і ті, що замовили 1|4 і 1|8 сторони з доплатою 50 прц. продажної ціни прим.

Гроші проситься складати з гори при замовленню.

З провінції можна слати прямо до канцелярії Тов-а „Просвіта" „для редакції календаря" — Львів, Ринок ч. 10., II. пов.
III. 1—2

ТЕРНОПІЛЬ, Коперника 17. **COSULICH LINE** **ТЕРНОПІЛЬ, Коперника 17.**

Постійне, правильне получення з Америкою.

До Північної Америки, Канади і полудневої Америки (Бразилії — — - і Арґентини).

Найблищі кораблі відходять:

До Нового Йорку:
посп. пароход „Presidente Wilson" 16. 6.
„ „ „Belvedere" 15. липня
„ „ „Argentina" 12. серпня
„ „ „Presidente Wilson" 16. 8.
Ціна з Тернополя до Нового Йорку разом з утриманням в порті 106 ам. дол.

До Бразилії і Арґентини:
пароход „Sofia" 7. липня
„ „Francesca" 11. серпня
„ „Atlanta" 1. вересня
„ „Sofia" 6. жовтня
Ціна з Тернополя до Бразилії і Арґентини разом з утриманням в порті і з транзитовими візами 54 ам. дол. Арґентинське візо платить сам пасажир в конзуляті і коштує від кождого пашпорту 3 ам. дол.

Всі, котрі мають замір виїхати до північної Америки, Канади і Полудневої Америки (Бразилії і Арґентини), щоби негайно зголосилися листовно, або особисто до нашого бюра в Тернополи при вул. Коперника 17. де одержуть безплатно точні інформації і вказівки.
1820 1—5

Найліпші ДЗВОНИ

ПЕРЕДВОЄННОЇ ЯКОСТИ

є на складі і можна замовляти у — істнуючої від 1808 року фірми —

БРАТІВ ФЕЛЬЧИНСЬКИХ

в КАЛУШІ або філії в ПЕРЕМИШЛІ вул. Красінського ч. 63.

На жадання висилається цінники оплатно

УВАГА: Ніяких аґентів не маємо і не висилаємо, як і також крім Калуша і Перемишля ніякої філії не маємо. — — — — 1795 2—10

Читає і за редакцію відповідає Пленов Кузьмл

З друкарні Спілки „Діло"